

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 147/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. februára 2016 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészáros a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] – [REDACTED], a [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Jozefom Holičom, Advokátska kancelária, Lužická 7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave vo veciach vedených pod sp. zn. 3 Co 413/2012, sp. zn. 3 Co 414/2012, sp. zn. 3 Co 415/2012 a sp. zn. 3 Co 416/2012 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED] – [REDACTED]
a [REDACTED] odmieta.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. augusta 2015 doručená sťažnosť [REDAKČIA] – [REDAKČIA] [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), a [REDAKČIA] [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“, spolu len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) vo veciach vedených pod sp. zn. 3 Co 413/2012, sp. zn. 3 Co 414/2012, sp. zn. 3 Co 415/2012 a sp. zn. 3 Co 416/2012 a žiadajú vydať tento nález:

„1. Základné právo [REDAKČIA] a [REDAKČIA] [REDAKČIA], na prerokovanie ich záležitosti bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, vo veci vedenej na Krajskom súde Bratislava sp. zn. 3 Co 413/414/415/416/2012, porušené bolo.

2. Krajskému súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 413/414/415/416/2012 prikazuje aby konal bez zbytočných prieťahov ako nestranný a nezávislý súd zriadený zákonom.

3. [REDAKČIA] priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 10 000,- €, ktoré je povinný mu zaplatiť Krajský súd v Bratislave do dvoch mesiacov od tohto rozhodnutia.

4. [REDAKČIA] [REDAKČIA], priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 10 000,- €, ktoré je povinný jej zaplatiť Krajský súd v Bratislave do dvoch mesiacov od tohto rozhodnutia.

5. *Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 450,- € na účet ich právneho zástupcu...*“

Ako vyplynulo zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a z jej príloh, sťažovatelia podali 17. decembra 1999 Okresnému súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) žalobu o vyslovenie neplatnosti právneho úkonu. Okresný súd 14. februára 2000 postúpil vec na konanie krajskému súdu, ktorý s postúpením nesúhlasil a vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý uznesením sp. zn. Ndob 460/2000 z 26. októbra 2000 určil, že na konanie je príslušný okresný súd. Po vrátení veci okresnému súdu bolo konanie vedené pod sp. zn. 12 C 34/01. Podaním z 15. augusta 2001 sťažovatelia navrhli, aby okresný súd pripustil prístupenie ďalších účastníkov do konania na strane odporcu, a upravili žalobný návrh. Pretože okresný súd vo veci nekonal, sťažovatelia žiadali listom z 27. februára 2002 o určenie termínu pojednávania. Vo februári 2006 sťažovatelia zistili, že predmetné nehnuteľnosti boli znovu odpredané, a preto podaním zo 7. apríla 2006 navrhli, aby okresný súd pripustil prístupenie ďalších účastníkov na strane odporcu, a upravili žalobný návrh. Okresný súd výzvou doručenou 22. septembra 2006 žiadal sťažovateľov, aby oznámili cenu predmetných nehnuteľností doloženú znaleckým posudkom. Spolu s výzvou im okresný súd doručil uznesenie z 19. júla 2006, ktorým pripustil prístupenie ďalších účastníkov na strane odporcu (v 3. – 7. rade).

Sťažovatelia 12. januára 2007 doručili ústavnému súdu sťažnosť na porušenie (okrem iného) ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu vo veci sp. zn. 12 C 34/01. Ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 13/07-28 z 13. septembra 2007 konštatoval, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 12 C 34/01 porušené bolo, okresnému súdu prikázal, aby vo veci sp. zn. 12 C 34/01 konal bez zbytočných prietahov a priznal každému zo sťažovateľov finančné zadosťučinenie 50 000 Sk, ako aj náhradu trov konania.

Po tom, čo sťažovateľka vzala návrh na začatie konania späť, okresný súd konanie o návrhu sťažovateľky zastavil uznesením č. k. 12 C 34/2001-418 z 28. januára 2010.

Vo veci samej o žalobe sťažovateľa rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 12 C 34/2001-512 z 26. novembra 2010 tak, že žalobu sťažovateľa zamietol a žalovaným v 1. – 5. rade náhradu trov konania nepriznal. Sťažovateľ podal proti tomuto rozsudku 11. januára 2011 odvolanie, ktoré však bolo predložené krajskému súdu až 3. septembra 2012. Odvolacie konanie o tomto odvolaní bolo vedené na krajskom súde pod sp. zn. 3 Co 413/2012.

Uznesením č. k. 12 C 34/2001-563 z 11. marca 2011 okresný súd vyrubil sťažovateľovi súdny poplatok za podané odvolanie. Sťažovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu 28. marca 2011 odvolanie a požiadal o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Okresný súd mu uznesením č. k. 12 C 34/2001-595 z 19. apríla 2011 priznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

O náhrade trov konania rozhodol okresný súd viacerými uzneseniami:

- uznesením č. k. 12 C 34/2001-418 z 28. januára 2010 (ktorým súčasne zastavil konanie o žalobe sťažovateľky) bolo sťažovateľke uložené nahradiť trovy konania odporcovi v 1. rade vo výške 2 324,50 €. Po tom, čo sťažovateľka podala proti tomuto rozhodnutiu odvolanie, bolo odvolacie konanie pred krajským súdom vedené pod sp. zn. 3 Co 414/2012;
- uznesením č. k. 12 C 34/2001-606 (pôvodne nesprávne č. k. 12 C 34/2001-566) z 18. júna 2012 okresný súd zaviazal sťažovateľku nahradiť odporcom v 2. až 7. rade trovy konania vo výške 6 988,59 € a odporcom v 8. až 11. rade náhradu trov konania nepriznal. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka 19. júla 2012 odvolanie. Odvolacie konanie o tomto odvolaní bolo vedené na krajskom súde pod sp. zn. 3 Co 416/2012;
- uznesením č. k. 12 C 34/2001-458 zo 17. mája 2010 bolo sťažovateľovi uložené nahradiť trovy konania odporcovi v 1. rade vo výške 2 342,50 € a odporcovi

vo 4. rade vo výške 1 045,80 €. Po tom, čo sťažovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu odvolanie, bolo odvolacie konanie pred krajským súdom vedené pod sp. zn. 3 Co 415/2012.

Sťažovatelia sťažnosť doručení ústavnému súdu na porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu vo veciach vedených pod sp. zn. 3 Co 413/2012, sp. zn. 3 Co 414/2012, sp. zn. 3 Co 415/2012 a sp. zn. 3 Co 416/2012 odôvodnili ďalej tým, že súdne konanie trvá viac ako šesťnásť rokov, všeobecné súdy nerešpektovali príkaz ústavného súdu v náleze č. k. II. ÚS 13/07-28 z 13. septembra 2007 konať v ich veci bez zbytočných prieťahov, krajský súd počas viac než troch rokov neurobil žiadny procesný úkon na odstránenie právnej neistoty, ktorou sťažovatelia trpia. Sťažovatelia tento stav nezavinili, vždy riadne reagovali na výzvy krajského súdu, vec nie je po právnej ani skutkovej stránke zložitá a krajský súd do dňa podania sťažnosti nenariadil termín odvolacieho pojednávania. Sťažovatelia poukázali aj na svoj vek (73 a 76 rokov), ako aj na to, že v dôsledku bezdôvodných prieťahov v súdnom konaní boli ukrátení na príjme, ktorý by im z vlastníctva nehnuteľnosti, ktorá je predmetom sporu, bol vznikol.

Ako ústavný súd zistil z pripojených zberných spisov krajského súdu, krajský súd o odvolaniach sťažovateľov rozhodol 30. júla 2015. Rozsudkom č. k. 3 Co 413/2012-638 z 30. júla 2015 rozsudok okresného súdu č. k. 12 C 34/2001-512 z 26. novembra 2010 ako vecne správny potvrdil, vo výroku o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Ďalej krajský súd uznesením č. k. 3 Co 414/2012-639, 3 Co 416/2012 z 30. júla 2015 zrušil uznesenia okresného súdu č. k. 12 C 34/2001-418 z 28. januára 2010 a č. k. 12 C 34/2001-606 z 18. júna 2012 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (ide o uznesenia, ktorými bolo rozhodnuté o povinnosti sťažovateľky nahradiť trovy konania odporcom). Uznesením č. k. 3 Co 415/2012-640 z 30. júla 2015 zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 12 C 34/2001-458 zo 17. mája 2010 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (ide o uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o povinnosti

sťažovateľa nahradiť trovy konania odporcom). Krajský súd 17. augusta 2015 vrátil okresnému súdu spis sp. zn. 12 C 34/2001.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd preskúmal na predbežnom prerokovaní sťažnosť z hľadiska existencie dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti tvrdia, že k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo tým, že krajský

súd bol v odvolacích konaniach vedených pod sp. zn. 3 Co 413/2012, sp. zn. 3 Co 414/2012, sp. zn. 3 Co 415/2012 a sp. zn. 3 Co 416/2012 dlhodobo nečinný.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu sťažovateľom označeného orgánu verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný právny prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv nepokračovalo (IV. ÚS 300/07).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota účastníka konania neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Ak je zřejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, k zbytočným prietahom v konaní na označenom súde nedochádzalo, je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Ako vyplýva z obsahu sťažnosti, jej príloh a zistení ústavného súdu, sťažovatelia doručili ústavnému súdu sťažnosť smerujúcu proti postupu krajského súdu vo veciach sp. zn. 3 Co 413/2012, sp. zn. 3 Co 414/2012, sp. zn. 3 Co 415/2012 a sp. zn. 3 Co 416/2012 31. augusta 2015, teda v čase, keď už odvolacie konania vedené pred krajským súdom boli skončené rozsudkom č. k. 3 Co 413/2012-638 z 30. júla 2015, uznesením č. k. 3 Co 414/2012-639, 3 Co 416/2012 z 30. júla 2015 a uznesením č. k. 3 Co 415/2012-640

z 30. júla 2015 a krajský súd už 17. augusta 2015 vrátil spis sp. zn. 12 C 34/2001 okresnému súdu.

Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť v tomto prípade nesmeruje proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu sťažovateľmi označeného orgánu verejnej moci (krajského súdu) do základných práv sťažovateľov. Postupom krajského súdu v označenom konaní v čase podania sťažnosti ústavnému súdu už nedochádzalo k porušeniu označených práv sťažovateľa.

Voči sťažovateľke bolo konanie zastavené právoplatne. Pokiaľ napriek tomu podala sťažnosť na ústavnom súde, podala ju ako osoba zjavne neoprávnená, preto z uvedeného dôvodu jej sťažnosť bola ako taká odmietnutá.

Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že o žalobe sťažovateľky bolo na základe jej späťvzatia rozhodnuté okresným súdom ešte uznesením č. k. 12 C 34/2001-418 z 28. januára 2010, ako aj na to, že konanie vedené sťažovateľom bolo skončené v merite veci rozsudkom č. k. 3 Co 413/2012-638 z 30. júla 2015, ktorým krajský súd rozsudok okresného súdu č. k. 12 C 34/2001-512 z 26. novembra 2010 ako vecne správny potvrdil. Pokiaľ došlo k zrušeniu niektorých výrokov rozhodnutí krajským súdom a vráteniu veci v tomto rozsahu okresnému súdu, ide o rozhodnutia v otázkach náhrady trov konania, a nie vo veci samej.

Z týchto dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2016